

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
/	DA210005		19.03.2021

Betreft: Advies betreffende een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschap inzake dopingbestrijding en -preventie

Het Controlegeaun op de politionele informatie (hierna afgekort "COC" of "Controlegeaun"),

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (B.S. van 5 september 2018, hierna "WGB"), inzonderheid artikel 59, § 1, 2de lid, artikel 71 en titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit* (hierna "WOG").

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt* (hierna "WPA").

Gelet op de richtlijn *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna "LED").

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens,

Gelet op de aanvraag van 15 februari 2021 van de minister van Sport van de Franse Gemeenschap aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, met verwijzing naar de hoogdringendheid zoals bedoeld in artikel 26 WOG,

Gelet op het feit dat de Gegevensbeschermingsautoriteit de aanvraag op 3 maart 2021 heeft doorgestuurd naar het Controlegeaun,

Gelet op het verslag van de heer Koen Gorissen, lid van het Controlegeaun,

Verleent, op 19 maart 2021, het volgende advies.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van Verordening 2016/679¹ en Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid van de organieke wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort "WOG") bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichhoudende autoriteit bedoeld door Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Dit betekent meer bepaald dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer de politiediensten persoonsgegevens verwerken buiten het kader van de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie, bijvoorbeeld voor sociaaleconomische doeleinden of verwerkingen die behoren tot het domein van humanresourcesmanagement. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, lid 2 en 236 §2 WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet-operationele verwerkingen)³ en Titel 2 (voor de operationele verwerkingen) en Titel 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Bovendien is het COC bekleed met een opdracht van advies uit eigen beweging, zoals bedoeld in artikel 236 §2 van de WGB, en met een opdracht van bewustmaking van het publiek, de betrokken personen, de verwerkingsverantwoordelijken en de verwerkers voor het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de gegevens, zoals bedoeld in artikel 240 van de WGB.

2. Wat betreft inzonderheid de verwerkingsactiviteiten in het kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie formuleert het Controleorgaan adviezen uit eigen beweging of op verzoek van de regering of de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of een politiedienst omtrent iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politiebepaalde informatiebeheer, zoals bepaald in afdeling 12 van hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna "Richtlijn politie-justitie" of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4, §2, vierde lid WGB.

⁴ Artikel 71 §1, 3de lid van de WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2de lid en 236, §2 van de WGB.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort "AIG") zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort "BEL-PIU") bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WGB en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht waarmee het wordt belast krachtens of door andere wetten⁶.

4. Het Controleorgaan is tot slot ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "inzake douane en accijnzen", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van passagiersgegevens", ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BEL-PIU in fiscale materies.

II. Voorwerp van de aanvraag

6. De minister van Sport van de Franse Gemeenschap richtte op 15 februari 2021 een adviesaanvraag, met verwijzing naar de spoedprocedure⁷, aan de Gegevensbeschermingsautoriteit in verband met een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschap inzake dopingbestrijding en -preventie (hierna het "voorontwerp van decreet"); dit decreet heeft als doel de regels inzake dopingbestrijding toepasselijk te maken in de Franse Gemeenschap overeenkomstig de laatste herziening van de wereldantidopingcode⁸ (hierna "de Code")⁹ die in werking is getreden op 1 januari 2021.

7. Bij toepassing van artikel 54/1 WOG heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit de aanvraag op 3 maart 2021 doorgestuurd naar het Controleorgaan op de politionele informatie opdat dit laatste een advies zou formuleren betreffende het voorontwerp van decreet. Het COC heeft kennis genomen van het voorontwerp van decreet en heeft enkele bijkomende vragen gesteld (op 11 maart 2021) aan de auteurs ervan alvorens het huidige advies te verlenen.

8. Het Controleorgaan wijst erop dat de overheden evenals de verwerkingen van persoonsgegevens waarvoor het exclusief bevoegd is, strikt worden gedefinieerd door de wet en dat het zijn adviezen bijgevolg beperkt tot de verwerkingen die tot zijn bevoegdheid behoren, i.e. de verwerkingen door de politiediensten.

⁶ Artikel 71, §1, derde lid *juncto* artikel 236, §3 van de WGB.

⁷ Artikel 26 WOG.

⁸ De wereldantidopingcode gaat vergezeld van acht internationale standaarden die tot doel hebben de verschillende domeinen van dopingbestrijding te harmoniseren (voor meer informatie: <https://www.wada-ama.org/fr>).

⁹ Wereldantidopingcode, op 5 maart 2003 in Kopenhagen aangenomen door het Wereldantidopingagentschap (WADA). De code is het voorwerp geweest van meerdere wijzigingen en herzieningen waarvan de laatste in werking is getreden op 1 januari 2021.

9. De adviezen van het COC blijven echter niet noodzakelijk beperkt tot het (de) artikel(en) zoals genoemd in een adviesaanvraag. Het COC houdt immers steeds rekening met alle elementen en bepalingen die tot zijn bevoegdheid behoren krachtens de voornoemde regelgeving.

In casu worden de artikelen 5 en 8 van het voorontwerp van decreet onderzocht in het huidige advies.

10. Het Controleorgaan wijst er ook nog op dat de verwerkingen van persoonsgegevens zoals mededelingen vanwege de nationale antidopingorganisaties aan de politiediensten in principe niet onder zijn bevoegdheid vallen. Dit belet niet dat de politiediensten (lokale en federale politie) steeds de wettelijkheid en de legitimiteit van dergelijke verwerkingen van gegevens moeten onderzoeken. Het Controleorgaan verricht een marginale controle van die verwerkingen, maar laat de Gegevensbeschermingsautoriteit zich zo nodig eveneens uitspreken in verband hiermee.

III. Context van de aanvraag

11. De Code en het Wereldantidopingagentschap (WADA) worden formeel erkend door het UNESCO-verdrag tegen doping in de sport¹⁰ dat België heeft bekrachtigd.

12. In haar advies 186/2019 verklaart de Gegevensbeschermingsautoriteit wat volgt: *“Het UNESCO-verdrag draagt bij aan de integratie van de Wereldantidopingcode in het internationaal recht door nationale staten de verplichting op te leggen om de maatregelen te nemen waarin deze Code voorziet. Desalniettemin heeft de ratificatie van dit internationale verdrag tegen doping niet tot gevolg dat deze Code een voor België bindende internationale rechtsnorm is¹¹.”* Dit betekent dat de regels van de Code in het nationaal recht moeten worden omgezet. Deze omzetting moet voldoen aan de in het Belgisch recht toepasselijke regels, inzonderheid inzake de gegevensbescherming.

13. De regels van de Code zijn in het Belgisch recht omgezet door middel van verschillende decreten en uitvoeringsbesluiten. Voor de Franse Gemeenschap gaat het voornamelijk om het decreet van 20 oktober 2011 betreffende de strijd tegen doping en het besluit van de regering van de Franse Gemeenschap van 21 oktober 2015 tot uitvoering van het decreet van 20 oktober 2011 betreffende de strijd tegen doping (hierna “besluit van de regering van 21 oktober 2015”) evenals de oprichting van een nationale antidopingorganisatie¹² (hierna “NADO Franse Gemeenschap”).

¹⁰ Internationaal verdrag van de UNESCO tegen doping in de sport, Parijs, 19 oktober 2005.

¹¹ Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies betreffende het voorontwerp van het besluit van de regering van de Franse Gemeenschap tot wijziging van het besluit van 19 maart 2015 tot uitvoering van het decreet van 20 oktober 2011 betreffende de strijd tegen doping, nr. 186/2019 van 29 november 2019, punt 4.

¹² Ter informatie: ook de Vlaamse en de Duitstalige Gemeenschap evenals de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie hebben hun respectieve NADO: NADO Vlaanderen; NADO-DG en NADO van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

14. Overigens bracht het Controleorgaan in 2019 een advies uit met betrekking tot een voorontwerp van besluit van de regering van de Franse Gemeenschap tot wijziging van het besluit van 21 oktober 2015¹³.

15. Sinds zijn ontstaan werd de Code meermaals gewijzigd. Als gevolg van deze herzieningen zijn ook wijzigingen van het nationaal recht noodzakelijk. De recentste herziening van de Code werd aangenomen op 7 november 2019 en is in werking getreden op 1 januari 2021. Het voorontwerp van decreet dat het voorwerp is van het huidige advies, trekt het decreet van 20 oktober 2011 in en vervangt het en heeft als doel de antidopingregels toepasselijk te maken in de Franse Gemeenschap in overeenstemming met de laatste herziening van de Code.

16. De Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap evenals de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) hebben er ook voor gekozen de Code in de praktijk te brengen door op 9 december 2011 een Samenwerkingsakkoord te sluiten¹⁴ inzake de preventie en bestrijding van doping in de sport (hierna "het Samenwerkingsakkoord van 2011").

17. Het Controleorgaan heeft in 2020 twee adviezen verleend met betrekking tot de wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 2011¹⁵.

18. Bovendien kon het Controleorgaan kennis nemen van een samenwerkingsprotocol dat in 2019 werd gesloten tussen de vier NADO's, de federale politie en het College van procureurs-generaal, in verband waarmee het eveneens meerdere opmerkingen heeft geformuleerd¹⁶.

IV. Analyse van de aanvraag

19. Om te beginnen merkt het Controleorgaan op dat de adviesaanvraag aan de Gegevensbeschermingsautoriteit vereist dat dit advies bij hoogdringendheid wordt verleend, daar de minister van Sport van de Franse Gemeenschap in dit verband verwijst naar de inwerkingtreding van de herziene versie van de Code op 1 januari 2021 en dus naar de risico's en de gevolgen van een geval van niet-conformiteit erkend door het WADA.

¹³ Controleorgaan op de politionele informatie, Advies betreffende een voorontwerp van besluit van de regering van de Franse Gemeenschap tot wijziging van het besluit van de regering van de Franse Gemeenschap van 21 oktober 2015 tot uitvoering van het decreet van 20 oktober 2011 betreffende de strijd tegen doping, 9 december 2019, DD190022 (te vinden op www.controleorgaan.be).

¹⁴ Samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport (gewijzigd op 17 december 2014).

¹⁵ Controleorgaan op de politionele informatie, Advies betreffende een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport, 1 oktober 2020, DA200012; Controleorgaan op de politionele informatie, Advies betreffende een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport, 6 november 2020, DA200015 (te vinden op www.controleorgaan.be).

¹⁶ Zie Advies DD190022 van het Controleorgaan op de politionele informatie.

In haar advies 26/2021 onderstreept de Gegevensbeschermingsautoriteit echter dat de procedure bij hoogdringendheid is voorbehouden "voor de gevallen waarin de hoogdringendheid vreemd is aan het handelen van de aanvrager, i.e. de gevallen waarin het onmogelijk zou zijn geweest de Gegevensbeschermingsautoriteit eerder te raadplegen. Dit is inzonderheid het geval wanneer de norm verband houdt met een onvoorzienbare situatie"¹⁷, wat hier niet het geval is daar de herziene versie van de Code (in werking getreden op 1 januari 2021) werd aangenomen op 7 november 2019.

Bijgevolg werd de adviesaanvraag volgens de normale procedure behandeld.

20. Het Controleorgaan betreurt bijgevolg dat het decreet van 20 oktober 2011 en het besluit van de regering van 21 oktober 2015 niet met dezelfde voorzorg werden behandeld als het Samenwerkingsakkoord van 2011 dat in 2020 werd gewijzigd, waardoor zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als het COC een advies kon uitbrengen vóór de inwerkingtreding van de herziene Code op 1 januari 2021.

21. Het voorontwerp van decreet heeft als doel het decreet van 20 oktober 2011 in te trekken en te vervangen¹⁸. Dit decreet wordt uitgevoerd door het besluit van de regering van 21 oktober 2015. Bijgevolg moet dit besluit eveneens, zo het niet wordt ingetrokken en vervangen, ten minste worden herzien in het licht van het nieuwe toekomstige decreet dat overigens op regelmatige wijze de mogelijkheid biedt aan de regering om de noodzakelijke aanvullende modaliteiten te definiëren¹⁹. Voor zover het COC weet, is er op de dag van opmaak van het huidige advies geen enkele vervanging of herziening van het besluit van de regering van 21 oktober 2015 overgelegd voor advies.

Dit besluit van de regering van 21 oktober 2015 is nochtans essentieel voor een goed begrip van de regels die in de Franse Gemeenschap van toepassing zijn in het domein van dopingbestrijding, daar het de concrete en precieze uitvoering vormt van meerdere punten van het decreet van 20 oktober 2011.

Zo voorziet afdeling 2, artikel 32, lid 1, 22° van het besluit van de regering van 21 oktober 2015 in de mogelijkheid om de verhoudingen tussen de NADO Franse Gemeenschap, de politiediensten en het parket te organiseren in een samenwerkingsprotocol.

22. Het voorontwerp verwijst meermaals naar het Samenwerkingsakkoord van 2011.

¹⁷ Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies betreffende een voorontwerp van decreet inzake dopingbestrijding en -preventie (CO-A-2021-033), nr. 26/2021 van 12 maart 2021, punten 11 en 12.

¹⁸ Artikel 30 van het voorontwerp van decreet.

¹⁹ Voorbeeld: artikel 8, lid 3 en artikel 13, lid 10.

Hoewel dit akkoord in 2020 is gewijzigd, is de gewijzigde versie nog niet verschenen op de dag van opmaak van het huidige advies, daar sommige procedures nog niet zijn afgerond²⁰.

23. Boven op de opmerkingen die het formuleert in de punten 19 en 20 wijst het Controleorgaan erop dat het zijn advies graag had kunnen uitbrengen op basis van alle relevante teksten ((voor)ontwerpen, teksten (gewijzigd) van toepassing ...), gelet op de inwerkingtreding op 1 januari 2021 van de herziene versie van de Code.

24. Het huidige advies focust bijgevolg enkel op het voorontwerp van decreet tot intrekking van het decreet van 20 oktober 2011.

25. Artikel 5 van het voorontwerp van decreet kent aan de NADO Franse Gemeenschap onafhankelijkheid en autonomie toe in al haar operationele beslissingen en activiteiten.

Deze laatste omvatten meer bepaald de rechtstreekse samenwerking van de NADO Franse Gemeenschap met andere Belgische overheden en omvatten ook de mogelijkheid voor de NADO Franse Gemeenschap om zelf overeenkomsten, protocollen of andere akkoorden te sluiten met andere Belgische overheden en dus potentieel ook met de politiediensten.

26. Artikel 8 van het voorontwerp van decreet bepaalt dat de NADO Franse Gemeenschap onderzoeksbevoegdheid geniet om onderzoek te voeren, inlichtingen te verzamelen en desgevallend bewijsstukken samen te brengen op grond waarvan gevallen van doping kunnen worden bewezen. Daartoe mag de NADO Franse Gemeenschap overeenkomsten, protocollen of andere akkoorden sluiten met andere Belgische overheden en dus potentieel ook met de politiediensten.

27. Samenwerking tussen de NADO Franse Gemeenschap en de politiediensten in het kader van de dopingbestrijding kan noodzakelijk zijn en daarin wordt overigens meermaals uitdrukkelijk voorzien in het voorontwerp van decreet²¹.

De draagwijdte en de inhoud van dergelijke samenwerking moeten van tevoren worden vastgesteld met als doel de toepasselijke regels vast te stellen.

28. In het geval waarin dergelijke samenwerking leidt tot een of meerdere verwerkingen van persoonsgegevens en/of van informatie door de politiediensten ten aanzien van de NADO Franse Gemeenschap in de betekenis van de artikelen 26, 2° WGB en 44/11/4 WPA en volgende – i.e. *in concreto* tot een mededeling van persoonsgegevens en/of informatie –, moet de inachtneming van de regels van de WPA en de WGB worden gewaarborgd daar deze wettelijke grondslagen een kader

²⁰ Op basis van de informatie die het Controleorgaan kon verzamelen bij de aanvrager in het kader van zijn analyse.

²¹ Artikelen 15, §2 en 22, §4 van het voorontwerp van decreet.

vormen, in de betekenis van artikel 22 van de Grondwet²², voor de verwerkingen van persoonsgegevens en van informatie door de politiediensten²³.

29. Naast deze wettelijke grondslagen is er echter ook de gemeenschappelijke richtlijn van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken van 2 februari 2021 betreffende de vaststelling van de nadere regels voor communicatie van de persoonsgegevens en informatie die worden verwerkt in het kader van hun opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie, zoals bedoeld in de artikelen 14 en 15 van de wet op het politieambt, door de politiediensten en betreffende de rechtstreekse toegang tot en de rechtstreekse ondervraging van de ANG.

30. Er moet op worden gewezen dat de mogelijkheden geboden door de artikelen 5 en 8 van het voorontwerp van decreet al werden toegepast in 2019 – op basis van het decreet van 20 oktober 2011 en het besluit van de regering van 21 oktober 2015 – ter gelegenheid van het sluiten van een samenwerkingsprotocol tussen de NADO Franse Gemeenschap, de NADO Vlaanderen, de NADO-DG en de NADO van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de federale politie en het College van procureurs-generaal inzake dopingbestrijding.

31. Het Controleorgaan heeft met betrekking tot dit samenwerkingsprotocol meerdere opmerkingen geformuleerd in zijn adviezen DA200012 en DA200015 waarnaar het voor het overige verwijst, daar het Controleorgaan niet over nieuwe elementen beschikt sinds het deze twee adviezen heeft verleend.

32. In het geval waarin de beoogde samenwerking tussen de NADO Franse Gemeenschap en de politiediensten moet leiden tot verwerkingen van persoonsgegevens in de betekenis van artikel 4, 2° AVG door de NADO Franse Gemeenschap ten aanzien van de politiediensten – *in concreto* de mededeling –, laat het Controleorgaan het aan de Gegevensbeschermingsautoriteit over om zich zo nodig uit te spreken.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de politionele informatie

verzoekt de aanvrager rekening te houden met bovenstaande opmerkingen en verwijst naar de opmerkingen en aandachtspunten zoals opgenomen in zijn adviezen van 1 oktober 2020 en 6 november 2020 betreffende een Ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke

²² Grondwettelijk Hof, arrest van 14 juli 2016, nr.108/2016.

²³ Zie Advies DD200012 van het Controleorgaan op de politionele informatie.

Gemeenschapscommissie tot wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 inzake dopingpreventie en -bestrijding in de sport (DA200012 en DA200015).

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de politionele informatie op 19 maart 2021.

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter,
(get.) Philippe ARNOULD